

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS
PAŽYMA**

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS PLUOŠTINIŲ KANAPIŲ ĮSTATYMO NR. XII-336 PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-3195(2)“ PROJEKTO
(TAP NR. 21-162; TAIS NR. 21-18113(2))**

2021-03-03 Nr. NV-399

Vilnius

1. Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM).

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvadą – iš esmės pritarti ankstesnės kadencijos Seimo Kaimo reikalų komiteto pateiktam naujos redakcijos Pluoštinių kanapių įstatymo pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-3195(2) (ir pateikti pasiūlymus dėl tikslinimo), kuriuo siūloma sudaryti galimybę perdirbti visas pluoštinių kanapių dalis bei leisti rinkai tiekti ne vien tik pluoštą ir sėklas ar šių sėklų produktus, bet ir iš kitų pluoštinių kanapių dalių gautus produktus ir jų gaminius (t. y. atsisakant dabartinio apribojimo pluoštinės kanapės augalą auginti tik pluoštui, sėkloms ir sodininkystei).

3. Dabartinė situacija:

- Seimo valdyba 2019-03-20 sprendimu paprašė Vyriausybės pateikti Seimui išvadas dėl Pluoštinių kanapių įstatymo 2, 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-429 ir Pluoštinių kanapių įstatymo 2 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-3195.
- Įvertinęs 2019-07-10 Vyriausybės pateiktą išvadą (pateiktas pastabas ir pasiūlymą dėl Įstatymų projektų sujungimo), 2019-11-13 Seimo Kaimo reikalų komitetas (toliau – Komitetas) pritarė savo parengtam (sujungtam) naujos redakcijos Įstatymo projektui Nr. XIIP-3195(2).
- 2020-04-22 Komitetas nutarė svarstyje daryti pertrauką iki bus atlikta Įstatymo projekto Nr. XIIP-3195(2) notifikavimo procedūra Europos Komisijai (EK) ir valstybėms narėms ir pasiūlė ŽŪM iki 2020-05-01 pradėti šio Įstatymo projekto notifikavimo procedūrą.
- EK 2020-08-06 raštu pateikė išsamiąją nuomonę ir pastabas, kuriomis išreiškė susirūpinimą dėl Įstatymo projekto neatitikimo ES teisei ir Jungtinių Tautų konvencijoms (dėl Lietuvos ketinimo iš pluoštinių kanapių išgaunamą psichotropinę medžiagą *tetrahidrokanabinolį* (THC) naudoti maisto ir kitų vartojimui skirtų produktų gamyboje bei dėl grėsmių, susijusių su gamybos procese susidarančiais pluoštinių kanapių tarpiniais produktais, kuriuose THC kiekis viršija 0,2 proc.). EK savo pastabose pateikė Reglamento (EB) Nr. 178/2002 nuostatos išaiškinimą, kad „jei iš kanapių gaunamo produkto sudėtyje yra „*narkotinės ar psichotropinės medžiagos*“, kaip apibrėžta Jungtinių Tautų bendrojoje narkotinių medžiagų konvencijoje, arba produktas iš jos susideda, toks iš kanapių gaunamas produktas neatitinka sąvokos „*maistas*“, tad negali būti pateikiamas rinkai kaip maistas“.
- Teisės aktų nustatyta tvarka Lietuva dar neatsakė EK į pateiktas pastabas ir išsamią nuomonę dėl planuojamų veiksmų. Lietuva turėtų atsižvelgti į jas ir atitinkamai pataisyti Įstatymo projektą.

4. Projekto esmė – siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui, tačiau, atsižvelgiant į EK 2020-08-06 raštu C(2020) 5475 *final* pateiktą išsamiąją nuomonę ir pastabas bei EK pranešimu TRIS/2020 02901 pateiktas Italijos pastabas dėl Įstatymo projekto, **pasiūlyti jį Seimui tobulinti** atsižvelgiant į šiuos esminius siūlymus:

- **nustatyti** Įstatymo projekto 4 str. 4 dalyje, kad **pluoštinių kanapių maisto gaminiuose negali būti THC**. Ne maistui skirtuose pluoštinių kanapių gaminiuose THC kiekis turi atitikti tų

gaminių specialiuosiuose ES ir nacionaliniuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Kiekviena Lietuvos Respublikoje ar kitoje ES valstybėje narėje pagaminta ir Lietuvos Respublikos rinkai tiekama pluoštinių kanapių gaminių partija turi turėti laboratorinių tyrimų protokolą su tyrimų rezultatų vertinimo išvada, kurį išduoda Nacionalinis maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutas arba ES valstybių narių akredituota laboratorija ir kuriuo patvirtinama, kad pluoštinių kanapių maisto gaminiuose nėra THC, o ne maistui skirtuose pluoštinių kanapių gaminiuose THC kiekis atitinka specialiuosiuose ES ir nacionaliniuose teisės aktuose nustatytą atitinkamų gaminių THC kiekį. Laboratorinių tyrimų protokolo su tyrimų rezultatų vertinimo išvada iš pluoštinių kanapių sėklų pagamintiems gaminiams nereikalaujama;

- **papildyti** Įstatymo projekto 4 str. nauja 5 dalimi, joje įtvirtinant, kad **siekiant tiekti rinkai produktus, atitinkančius „naujojo maisto“ sąvoką, būtina turėti išankstinį Europos Komisijos leidimą;**
- siūlyti **patikslinti** Įstatymo projekto 4 str. buvusią 5 dalį taip, kad jeigu pluoštinių kanapių gaminių gamybos proceso metu susidaro **pluoštinių kanapių tarpiniai produktai, kuriuose THC kiekis viršija 0,2 proc., tokią gamybą vykdyti turi teisę tik Lietuvos Respublikoje įsteigti juridiniai asmenys ir užsienio valstybių juridinių asmenų ir kitų organizacijų padaliniai, įsteigti Lietuvoje, gavę Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatyme nustatyta tvarka išduotą leidimą.** Pluoštinių kanapių tarpiniai produktai, kuriuose THC kiekis yra 0,2 proc. ar mažiau, turi būti įtraukiami į apskaitą ir sunaudojami gaminiui, atitinkančiam šio įstatymo reikalavimus, gaminti arba tvarkomi kaip atliekos, įskaitant šalinimą, Atliekų tvarkymo įstatymo nustatyta tvarka;
- siūlyti **išbraukti** iš Įstatymo projekto 4 str. buvusių 6–16 dalių **nuostatas, kuriomis siūlomas pluoštinių kanapių gaminių gamybos reglamentavimas taikant leidimų sistemą, kai susidarančiuose tarpiniuose produktuose THC kiekis viršija 0,2 proc., ir išdėstyti jas Narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatyme, reglamentuojančiame veiklą su narkotinėmis ir psichotropinėmis medžiagomis ir šios veiklos kontrolę;**
- **atsisakyti** Įstatymo projekto 5 str. 4 dalyje nustatyto **reikalavimo dėl importuojamų sėjai neskirtų pluoštinių kanapių sėklų pateikti atsakingos institucijos išduotą pažymą, patvirtinančią, kad THC kiekis pluoštinėse kanapėse neviršija 0,2 proc.;**
- Įstatymo įsigaliojimo datą nustatyti 2021-11-01, atsižvelgiant į tai, kad **turi būti užbaigta Įstatymo projekto notifikavimo Europos Komisijai procedūra laikantis** Direktyvoje (ES) 2015/1535 nustatytų reikalavimų ir vadovaujantis ją įgyvendinančiu Vyriausybės 1999-05-20 nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“. Tęsiant pradėtą Įstatymo projekto notifikavimo EK ir kitoms ES valstybėms narėms procedūrą, pagal EK išsamiąją nuomonę ir pastabas bei Italijos pastabas, patikslintas Įstatymo projekto variantas turi būti pateiktas EK, kaip ir nurodoma Lietuvos 2020-10-31 atsakyme EK „Dėl pranešimo 2020/277/LT – Europos Komisijos pateiktos išsamiosios nuomonės ir pastabų dėl Pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 pakeitimo įstatymo projekto“. EK, įvertinusi jai pateiktą patikslintą Įstatymo projekto variantą, vadovaudamasi Direktyvos (ES) 2015/1535 6 str. 2 dalimi, turi patvirtinti, kad sutinka su siūlomais pakeitimais.

5. Derinimas:

- **atsižvelgti** į Teisingumo ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos bei Policijos departamento pateiktas pastabas ir pasiūlymus;
- siekiant suderinti skirtingas nuomones dėl *tetrahidrokanabinolio* (THC) įteisinimo maiste ir galimybės gaminti maisto gaminius iš pluoštinių kanapių žiedų ir žiedynų bei parengti galutinį

Vyriausybės išvados projektą, 2021-02-10 **ŽŪM organizavo tarpinstitucinį pasitarimą**, kurio metu nepavyko pasiekti bendro sutarimo dėl THC įteisinimo maiste;

- **lieka neatsižvelgta į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos (EIM) siūlymą** nutarimo projekte atsisakyti formuluotės „Pluoštinių kanapių maisto gaminiuose negali būti THC.“, kadangi, EIM nuomone, tokia nuostata užkirstų kelią pluoštinių kanapių visų augalo dalių (išskyrus galvutes su žiedais ir vaisiais) perdirbimui. Todėl būtų tikslinga Įstatymo projekte palikti 4 str. 4 d. formuluotę (t. y. „*Pluoštinių kanapių gaminiuose THC kiekis neturi viršyti 0,2 proc.<...>“*) ir, pateikiant atsakymus EK dėl pastabų Įstatymo projektui, prašyti EK išaiškinimo dėl galimybės tiekti rinkai maisto gaminius, turinčius THC pėdsakų (Teisingumo ministerija taip pat siūlytų kreiptis į EK dėl išaiškinimo). **ŽŪM** derinimo pažymoje pažymi, kad, vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 178/2002 ir 1961 m. JT bendrosios narkotinių medžiagų konvencijos nuostatomis bei EK išaiškinimu, narkotinių ir psichotropinių medžiagų maiste negali būti, tačiau, siekiant išsklaidyti abejones, būtų galima prašyti EK išaiškinimo, ar maisto gaminiuose leistini THC pėdsakai (tokiai ŽŪM pozicijai pritaria Sveikatos apsaugos ministerija, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas bei Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba).
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė **tikslinamojo, redakcinio pobūdžio** pastabas.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Vėluojama pateikti Vyriausybės išvadą Seimui 5 savaites.

7. Dalykinio vertinimo išvada: atsižvelgiant į Projekto esmę ir nesutartą klausimą, siūlytina Projektą plačiau aptarti Tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio rengėjai įvertins Ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2021 m. vasario 18 d. rašte Nr. 3-743, Lietuvos verslo konfederacijos 2021 m. kovo 2 d. rašte Nr. 21-024IR ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. kovo 3 d. išvadoje Nr. NV-397 pateiktas pastabas bei pasiūlymus.

EIM teiktoje pastaboje Projektui (ir 2021 m. vasario 18 d. rašte Nr. 3-743) konstatuoja, kad, be kita ko, jame siūlomos nuostatos įtvirtina draudimą perdirbti pluoštinių kanapių visas augalo dalis (išskyrus galvutes su žiedais ir vaisiais). Tačiau, ŽŪM darbo tvarka patvirtino, kad Įstatymo projekto 4 str. 1 dalis, nustatanti, kad „*gaminti ir tiekti rinkai galima tik iš šio įstatymo reglamentuojamų pluoštinių kanapių gautus ir pagamintus šio įstatymo reglamentuojamus pluoštinių kanapių produktus ir pluoštinių kanapių gaminius*“, (šios nuostatos nesiūlyta koreguoti) neuždraudžia perdirbti kurias nors pluoštinių kanapių dalis, taip pat esamose pluoštinių kanapių produktų ir gaminių sąvokose neišskiriama, kurias dalis galima ir kurių negalima perdirbti. Siūlytina institucijoms aiškiau pagrįsti savo poziciją šiuo aspektu.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lr.lt